

EEN DYNAMISCH SINT-MICHELSGESTEL
Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Inhoud

1.	Dorpen waar het fijn leven is	5
1.1.	Waar je goed en betaalbaar kunt wonen.....	5
1.2.	Waar we de buurt groen en leefbaar houden.....	5
1.3.	Waar vervoer van A naar B vlot verloopt.....	6
1.4.	Waar slimme en duurzame oplossingen gevonden worden.....	7
2.	Een bloeiende lokale economie	8
2.1.	Waar ondernemers de ruimte krijgen.....	8
2.2.	Waar de dorpen bruisen en bezoekers van buiten aantrekken.....	8
2.3.	Waar culturele voorzieningen voor alle leeftijden te vinden zijn	9
2.4.	Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan.....	9
2.5.	Waar iedereen meedoet en integreert	10
2.6.	Waar we trots zijn op onze boeren	10
3.	Waardevol samenleven.....	12
3.1.	Waar liefdevolle zorg dichtbij huis is.....	12
3.2.	Waar je fijn kunt opgroeien.....	12
3.3.	Waar onderwijs een gelijke start biedt	13
3.4.	Waar we gezond zijn, sporten en bewegen	14
4.	Veilige dorpen	15
4.1.	Waar we veilig zijn en ons veilig voelen.....	15
4.2.	Waar criminaliteit wordt aangepakt	15
5.	Een gemeente die klaar staat voor de inwoners.....	17
5.1.	Waar het belang van de inwoners voorop staat	17
5.2.	Waar we onze krachten bundelen voor slimme oplossingen	17
5.3.	Waar we verstandig met het geld omgaan	18

Inleiding

Een dynamisch Sint-Michielsgestel

De wereld verandert snel. Denk alleen maar eens aan de coronacrisis en de klimaatverandering, die beide hoog op de politieke agenda staan. Meer lokaal worden we meer geconfronteerd met de grote vraag naar woningen en leefbaarheid in onze dorpen.

Als VVD Sint-Michielsgestel willen we niet afwachten tot veranderingen en trends een feit zijn, maar juist in een zo vroeg mogelijk stadium erop inhaken. Hierbij spelen onze ondernemende inwoners een grote rol en is het dus niet alleen een taak van de overheid. De VVD Sint-Michielsgestel wil daarom dan ook samen met de inwoners werken aan een dynamisch Sint-Michielsgestel.

De VVD Sint-Michielsgestel vindt dat bedrijven, toeristen maar vooral de inwoners van Sint-Michielsgestel een toekomstbestendige gemeente verdienen. Sint-Michielsgestel is een hele mooie gemeente om in te wonen, werken en te recreëren en dit moet ook zo blijven.

De VVD Sint-Michielsgestel vindt het van belang dat de gemeente Sint-Michielsgestel zichtbaar wordt en dat Sint-Michielsgestel 'op de kaart komt te staan'. Op deze manier creëren we een dynamische woon-, werk-, en leefomgeving voor Sint-Michielsgestel.

De VVD Sint-Michielsgestel heeft daarbij drie pijlers:

- Een vitaal Sint-Michielsgestel;
- Een veilig Sint-Michielsgestel;
- Een toekomstgericht Sint-Michielsgestel.

Het verkiezingsprogramma geeft inhoud aan deze drie pijlers.

Een vitaal Sint-Michielsgestel

Een levendige gemeenschap en een economisch gezonde gemeente zorgen voor een vitaal Sint-Michielsgestel. De VVD Sint-Michielsgestel vindt dat de gemeente ondernemers de ruimte moet geven om te ondernemen en ze niet gehinderd moeten worden met onnodige regelgeving; zodat ondernemers bijvoorbeeld zonder al te veel regelgeving terrassen kunnen uitbreiden.

Om de centra in de dorpen te laten bruisen, moeten die veilig en aantrekkelijk zijn. De VVD Sint-Michielsgestel vindt dat samenwerking tussen ondernemers in een winkelgebied dit zeker bevordert. Samenwerken speelt ook een rol binnen recreatie en toerisme. Wanneer horeca, musea, sportverenigingen en persoonlijke initiatieven samenwerken, ontstaat er ontspanning en plezier voor alle leeftijdscategorieën.

Om de gemeente Sint-Michielsgestel vitaal te houden is het belangrijk dat overheid, onderwijs en het bedrijfsleven nauw samenwerken om ervoor te zorgen dat er voldoende passende banen zijn. Bij een vitaal Sint-Michielsgestel hoort ook een financieel gezond Sint-Michielsgestel. De VVD Sint-Michielsgestel vindt het dan ook belangrijk dat de gemeente niet meer geld uitgeeft dan dat er binnenkomt en dat de OZB zo laag mogelijk gehouden moet worden.

Een veilig Sint-Michielsgestel

De VVD Sint-Michielsgestel vindt het intrinsieke gevoel van veiligheid bij haar inwoners belangrijk. Dit gevoel van veiligheid ontstaat als de dorpen en de buurt groen, schoon en veilig zijn. Door samenwerking tussen gemeente en inwoners kan hieraan gewerkt worden; bijvoorbeeld door een gezamenlijke whatsapp-groep en korte lijnen vanuit de samenleving naar de overheidsinstanties. De VVD Sint-Michielsgestel vindt dat verkeerssituaties veilig moeten zijn voor de voetganger, fiets en auto. Dat betekent dat er per dorp maatwerk geleverd moet worden.

Uiteraard willen we als VVD Sint-Michielsgestel dat iedereen veilig kan wonen, werken en verblijven. Daarom moet criminaliteit keihard aangepakt worden. De VVD Sint-Michielsgestel is er een voorstander van dat de kosten voor handhaving verhaald worden op diegenen, die deze kosten veroorzaken.

Een toekomstgericht Sint-Michielsgestel

Om niet alleen naar het heden te kijken maar in te spelen op de behoeften van de toekomst, vindt de VVD Sint-Michielsgestel dat er toekomstbestendig én naar behoefte gebouwd moet worden. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan kangoeroewoningen, tiny houses en duurzame off-the-grid woningen.

Het klimaat verandert en daar moeten we met zijn allen wat aan doen. De VVD Sint-Michielsgestel wil het afkoppelen van regenwaterafvoer stimuleren en dit samen laten vallen met het vernieuwen van het rioolstelsel. De VVD Sint-Michielsgestel is voorstander van groene tuinen omdat dit, want dit helpt bij wateroverlast.

De VVD Sint-Michielsgestel wil zich uiteraard inzetten om verspilling aan te pakken. Dit kan gerealiseerd worden door middel van overheidsvoorlichting en het stimuleren van creatieve ideeën uit de samenleving. Ook scholen spelen een belangrijke rol. De VVD stimuleert hierbij praktijkgerichte aanpak. De gemeente Sint-Michielsgestel moet verduurzamen. De VVD Sint-Michielsgestel streeft naar een energieneutraal Sint-Michielsgestel in 2050.

Een dynamisch Sint-Michielsgestel

“Een dynamisch Sint-Michielsgestel” is de titel van het verkiezingsprogramma 2022 - 2026 van de VVD Sint-Michielsgestel. De VVD Sint-Michielsgestel wil zich dynamisch inzetten voor onze dorpen. Dat doen we met een team waarbinnen we veel nieuwe mensen mogen verwelkomen, die stuk voor stuk hun wortels in de samenleving van Sint-Michielsgestel hebben.

Ytje van de Hulsbeek-Visser

Lijsttrekker 2022

1. Dorpen waar het fijn leven is

1.1. Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is een thuis. De plek waar je je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Wij willen dat onze inwoners op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden. Liefst een huis dat je kunt aanpassen aan de levensfase waarin je bevindt. Maar de realiteit is vaak anders. Op dit moment is de behoefte aan woningen, in alle prijsklassen, binnen onze gemeente groot. Als VVD Sint-Michielsgestel willen wij dat er nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden, zodat iedereen (op een voor haar of hem betaalbaar niveau) in onze gemeente kan (blijven) wonen.

De VVD Sint-Michielsgestel wil dit realiseren door:

- Het bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en jonge gezinnen wordt onze prioriteit. Wij willen dat er nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. Het bouwtempo moet nog meer omhoog. Door te bouwen pakken we doorstroming aan bij zowel sociale huur, vrije huur als bij koopwoningen. Zo krijgen we het voor elkaar dat ouderen, die kleiner willen wonen, niet langer onnodig een eengezinswoning bezet houden en regelen we een eerlijke toegang tot de huizenmarkt voor starters.
- De gemeente te stimuleren om aan de slag te gaan met creatieve, nieuwe woonvormen zoals “tiny houses” (waarbij gestreefd wordt naar de zogenaamde “off-the-grid tiny houses”, omdat hierbij nutsvoorzieningen beperkt nodig zijn) en “kangoeroewoningen”. Zo helpen we starters op weg en kunnen ouderen in een vertrouwde omgeving bij hun kinderen blijven wonen.
- Afspraken te maken met woningbouwcorporaties over het voorkomen van scheefwonen en het stimuleren van doorstroming.
- Strengere handhaving op het illegaal doorverhuren van sociale huurwoningen. De woningen die hierdoor vrijkomen kunnen dan naar mensen die op de wachtlijst staan.
- Te kiezen we voor kortere en soepelere procedures voor nieuwbouw. Hierdoor kunnen er snel meer woningen gebouwd worden. We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca. Zo zorgen we voor een prettige en leefbare dorpen.
- Het alle inwoners makkelijk te maken door snel te kunnen zien welke mogelijkheden zij hebben om hun woningen te vergroten of aan te passen. Regels uit bestemmingsplannen zijn digitaal en actueel beschikbaar.
- Een zo'n laag mogelijke OZB. De OZB moet geen melkkoe zijn.

1.2. Waar we de buurt groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een buurt waar we ons thuis voelen. Een buurt die groen, schoon en veilig is. Waar burens met elkaar een bijdrage leveren aan het onderhoud van de straat, maar ook het schoonhouden van de eigen tuin, balkon en straat. Natuur is belangrijk en verdient bescherming. Maar we realiseren ons dat ruimte schaars is. Daarom moeten we kritisch blijven kijken naar wat haalbaar en realistisch natuurbeleid is, met een juiste balans tussen wonen, ondernemen en recreatie.

- De VVD Sint-Michielsgestel wil meer groene plekken met bomen en planten in de kernen, hoe klein die plekken ook zijn. Een stenen omgeving is al snel opgefleurd door vergroening,

een struik of plantenbak. Zo zorgen we voor een omgeving die klimaatbestendiger en ook koeler is.

- Bij het onderhoud van groen moeten we zoveel mogelijk samenwerken met de inwoners. Initiatieven van bewoners en organisaties om de eigen straat of buurt te vergroenen en te onderhouden, worden van harte aangemoedigd. De gemeente opent een loket met een centraal aanspreekpunt, met andere (semi) overheden.
- We zijn voorstander van ondergrondse afvalcontainers bij hoogbouw omdat die veel efficiënter zijn.
- Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast moeten worden aangepakt en vernielingen snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker.
- De VVD Sint-Michielsgestel wil een goed werkend en betaalbaar riool. We vinden het normaal dat iedereen die hier gebruik van maakt, bijdraagt aan de kosten. Of je nu een huis huurt of een huis bezit.
- De gemeente zoekt de samenwerking op met waterschappen om wateroverlast te helpen verminderen en maatregelen te nemen om gevolgen van hitte en droogte op te vangen. Zowel bij bouwplannen, als weg- en natuuronderhoud wordt rekening gehouden met bodem en waterbeheer: beter vasthouden van water, tegengaan van verspilling en stimuleren van het hergebruik van water.
- Bij het aanleggen van een nieuw rioolstelsel scheidt de gemeente regenwater van huishoudelijk afvalwater. Zo stimuleren we hergebruik van water en gebruiken we minder. Ook het afkoppelen van regenwaterafvoer wordt zoveel mogelijk toegepast en gestimuleerd.
- Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren dient Sint-Michielsgestel een prettige gemeente te zijn. We spannen ons er daarom voor in om het leefklimaat van dieren zo goed mogelijk te maken. Dat betekent groen en ruimte voor dieren.

1.3. Waar vervoer van A naar B vlot verloopt

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. We gaan naar het werk, bij vrienden en familie op bezoek of wandelen een rondje in onze buurt om de hond uit te laten. Hoe we ons ook verplaatsen: het is fijn om, zonder al te veel gedoe, van A naar B te komen. Het is bovenal belangrijk dat verkeerssituaties veilig zijn voor voetganger, fiets en auto.

- Het is relevant dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan goede doorstroming van het verkeer, voor fiets, auto en openbaarvervoer. Door verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aan te laten sluiten, komen we sneller op onze bestemming aan en voorkomen we onnodige uitstoot door file.
- Verkeersveiligheid heeft onze prioriteit. We richten onze straten en wijken, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, veilig in. Dat doen we in samenwerking met politiediensten, ouders en buurtbewoners. Dit betekent dat er per dorp maatwerk geleverd moet worden.
- Bij nieuwbouw wordt de nota parkeernormen altijd toegepast.
- Of het nu met een 'gewone' fiets, een elektrische fiets of een ander nieuw vervoersmiddel is: onze inwoners kunnen zich prettig en veilig door Sint-Michielsgestel bewegen. Deze ontwikkelingen vragen om fietspaden en wegen die worden ingericht op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming centraal staan. Bij ov-knooppunten plaatsen we voldoende stallingen.
- Het is belangrijk dat het openbaarvervoer van goede kwaliteit is, met een goede verbinding tussen dorpen en regio. De VVD Sint-Michielsgestel wil samen met de provincie Noord-Brabant nieuwe concepten toepassen. Daarin zien we de voordelen van innovatieve en kostenefficiënte vormen van openbaarvervoer, zoals mobility as a service en deelauto's.
- Het openbaarvervoer en de voorzieningen, zoals de regiotaxi, zijn goed toegankelijk. Bushaltes zijn aangepast zodat mensen met een beperking ook kunnen instappen.

- We helpen winkeliers door duidelijke afspraken te maken over het parkeerbeleid. Denk bijvoorbeeld aan laden en lossen.
- De gemeente communiceert tijdig en duidelijk naar inwoners over onderhoud aan wegen en wegafsluitingen. Daarbij geldt dat we onderhoud zoveel mogelijk in één keer proberen te doen, om overlast te beperken. Hierbij is uiteraard helder wat de alternatieve route is. Zo voorkomen we 'zoekverkeer'.

1.4. Waar slimme en duurzame oplossingen gevonden worden

Sint-Michielsgestel moet verduurzamen. Huizen gaan van het gas af en zonneparken verschijnen in ons landschap. Dat zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en fijne, leefbare dorpen. Maar dan wel op een betaalbare manier voor gezinnen en ondernemers. Door dit op een slimme manier aan te pakken, kunnen we ons leven zoveel mogelijk blijven leiden zoals we dat zelf willen en blijft onze gemeente prettig om in te wonen.

- De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. De gemeente voert actief beleid om deze nieuwe sectoren te steunen. Wanneer het effectief bijdraagt aan de lokale economie en het milieu, kopen we onze producten en diensten duurzaam en circulair in.
- Wij ondersteunen het streven naar een energieneutraal Sint-Michielsgestel in 2050. Door energie te besparen en meer duurzame energie op te wekken, kunnen we dit bereiken. Daarbij stimuleren we milieubewust ondernemen, met een grote rol voor lokale opwekking van duurzame energie.
- We maken per wijk een plan voor de verduurzaming van woningen en bouwprojecten. Samen met bewoners en gebouweigenaren kijken we naar de beste oplossing, waarbij de totale woonlasten niet mogen stijgen.
- Voordat een wijk overgaat op een andere energievoorziening dan gas, zorgen we samen met de bewoners ervoor dat ze een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan slimme energienetwerken, waarbij huishoudens overtollige duurzame energie onderling kunnen delen.
- We maken het zo gemakkelijk mogelijk om zonnecellen en laadpalen aan te vragen door de procedures simpeler te maken. Zo stimuleren we duurzame energie.
- Tot 2030 komen er geen windmolens in onze gemeente. De VVD Sint-Michielsgestel is voor zonne-energie.

2. Een bloeiende lokale economie

2.1. Waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Maar de coronacrisis heeft onze bedrijven en ondernemers hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. En ook als de coronacrisis op zijn einde loopt en misschien wel voorbij is, moeten we de economie zeker blijven stimuleren. Daarom willen wij ondernemers de komende periode blijven ondersteunen. Zo dragen we bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en innovatieve technieken voor de toekomst.

- Door ondernemers de ruimte te geven en te zorgen voor minder regels, stimuleert de gemeente een gezonde lokale economie en meer banen.
- De gemeente geeft opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers, uiteraard binnen de mogelijkheden van de wet.
- We richten bij de gemeente één loket in, waar ondernemers en inwoners terecht kunnen voor vragen, vergunningen en schuldhelpverlening.
- We richten ook één loket in voor organisatoren en verenigingen die evenementen organiseren, zoals Koningsdag of braderieën. Er is sprake van een uitnodigend evenementenbeleid, waarbij het loket actief en oplossingsgericht meedenkt en waar je terecht kunt als er iets misgaat.
- Ondernemers krijgen van de gemeente maximaal één aanslag per jaar waarop alle lokale lasten staan vermeld.
- Ondernemers krijgen meer mogelijkheden om creatief te ondernemen. Zelf kunnen zij het beste beslissen wanneer hun winkel open of dicht gaat, ook op zon- en feestdagen.
- Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- Waar het kan, verlengen we vergunningen. Daarnaast streven we naar het zoveel mogelijk afschaffen van vergunningen en vervangen wij deze door algemene regels of een meldingsplicht.

2.2. Waar de dorpen bruisen en bezoekers van buiten aantrekken

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan een levendig en aantrekkelijk winkelgebied. Door in leegstaande gebouwen wonen, werken, detailhandel en horeca te vermengen, creëren we een bloeiende lokale economie. De dorpen komen pas echt tot leven als het centrum bruist. Met een veilig en aantrekkelijk centrum, trekken we bezoekers aan van buiten en zorgen we voor een prettige gemeente, die klaar is voor de toekomst.

- We stimuleren winkelen in onze eigen winkelgebieden, zowel fysiek als digitaal. Aantrekkelijke, veilige en bruisende gebieden zorgen voor een levendige winkelstraat vol met lokale ondernemers. Daar kan geen grote webshop tegenop. Uiteindelijk betaalt de lokale ondernemer mee aan de sportclub, de versiering van het centrum, etc. En niet de grote webshops.
- Ondernemen werkt het beste in een veilige en aantrekkelijke omgeving. Dat is fijn voor onze inwoners en trekt bezoekers van buitenaf aan. Dit omdat de samenwerking van ondernemers hieraan bijdraagt.
- We bestrijden leegstand door het mengen van bestemmingen voor wonen, werken, detailhandel en horeca. Ook verruimen we vestigingsmogelijkheden, door het opstellen van ruime bestemmingsplannen. Zo maken we de dorpen prettig en leefbaar.

- De strikte scheiding tussen horeca en detailhandel is niet meer van deze tijd. Wij willen dat horecabedrijven hun producten kunnen verkopen aan hun gasten en dat ook winkeliers hun klanten als gast kunnen ontvangen.
- Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze lokale economie. Daarom willen wij dat de gemeente dit stimuleert. Recreatieondernemers mogen uitbreiden zolang zij rekening houden met de natuur. De toeristenbelasting is zo laag mogelijk. Met de inkomsten hiervan verbeteren we de kwaliteit van recreatie en toerisme.

2.3. Waar culturele voorzieningen voor alle leeftijden te vinden zijn

In Sint-Michielsgestel zorgen we voor een rijk aanbod van culturele voorzieningen en evenementen. We zijn er trots op dat we hiermee veel bezoekers aantrekken. Daarin spelen horeca, musea, sportverenigingen, bibliotheken en buurthuizen een belangrijke rol. Door met elkaar samen te werken dragen we bij aan persoonlijke ontwikkeling en vermaak voor jong en oud. In Sint-Michielsgestel is ruimte voor creatieve ideeën en initiatieven van onze inwoners. Het is niet aan de gemeente om te bepalen wat cultuur is.

- In onze gemeente worden leuke evenementen georganiseerd en zijn er culturele voorzieningen voor alle leeftijden. Het cultureel erfgoed van de gemeente mag gezien worden. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt. Wij promoten ons erfgoed, zowel bij onze bezoekers als onze inwoners. Dat draagt bij aan onze Nederlandse identiteit en laat nieuwkomers zien wat onze geschiedenis is.
- Subsidies voor culturele voorzieningen ondersteunen een aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten en bijdragen aan een maatschappelijk doel.
- Wij vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren. Daarbij horen ook cultuurhistorische evenementen. De VVD houdt graag tradities in stand.
- We willen niet bezuinigen op cultuur, maar zetten het geld wel zo effectief mogelijk in. Zo bereiken we zoveel mogelijk inwoners. Van culturele instellingen verwachten we dat ze verantwoordelijkheid afleggen over hoe zij belastinggeld besteden.

2.4. Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan

Werk is van groot belang voor mens en samenleving. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving.

- We willen dat zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan. Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden en hoe die aansluiten op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschut werk en leerwerkplekken.
- Het onderwijs en het bedrijfsleven werken nauw samen om te zorgen dat er voldoende passende banen zijn voor wie klaar is met zijn opleiding.
- Wie naar vermogen bijdraagt, kan op onze ondersteuning rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. We vinden het belangrijk dat mensen blijven meedoen in de samenleving.
- Als je bijstand ontvangt maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je je uitkering. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- Fraude is en blijft diefstal, maar het maken van een foutje maakt je nog niet direct fraudeur. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer. Hierbij moet de mens voorop staan en niet de regels.

- Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhulpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie. Bij schuldhulpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van onze inwoners. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp aan.

2.5. Waar iedereen meedoet en integreert

We hebben te lang gedacht dat de inburgering van nieuwkomers enkel hun eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen vrijheden, waar eeuwenlang voor gevochten is, onder druk komen staan met parallelle samenlevingen als resultaat. Van nieuwkomers verwachten we dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid, bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze normen en waarden, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- De Nederlandse taal spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om als nieuwkomer de taal te leren en gaan laaggeletterdheid tegen. Daarbij verwachten we van iedereen maximale inspanning om het Nederlands te leren. Wanneer iemand zich onvoldoende inspant om te integreren en deel te nemen aan de gemeenschap, kunnen boetes volgen of korten we de uitkering.
- Jonge kinderen van ouders die inburgeren gaan verplicht naar een peuterspeelzaal om eventuele achterstanden vroeg aan te pakken. We betrekken ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen. Bij de inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTI-rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.
- Voor haatpredikers is er in Sint-Michielsgestel geen plaats. Haatpredikers krijgen geen podium, van welk geloof of levensvisie dan ook.
- Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Nederland geen plaats. De gemeente ondersteunt hen niet met hulp en verleent geen opvang. Hetzelfde geldt voor organisaties die illegalen helpen.
- We ondersteunen organisaties die integratie bevorderen. Dat betekent dat we geen subsidies verstrekken aan organisaties die dat juist niet doen, bijvoorbeeld omdat ze gericht zijn op behoud van de eigen cultuur, of omdat ze democratische waarden ondermijnen. We leiden ambtenaren actief op om huwelijksdwang te herkennen.

2.6. Waar we trots zijn op onze boeren

We hebben veel waardering voor onze boeren in de veeteelt, landbouw en tuinbouw. Dankzij hun harde werk hoeven wij ons geen seconde zorgen te maken om onze voedselvoorziening. Als boeren blijven ondernemen en innoveren, leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze economie.

- Om een florierende agrarische sector te behouden, is het belangrijk dat boeren niet onnodig gehinderd worden. Daarom geven wij hun de ruimte hun grond voor meerdere doeleinden te gebruiken, zoals voor toerisme, agrarisch natuurbeheer, recreatie of andere bedrijvigheid.
- Onze natuur draagt bij aan ons welzijn. Daarom blijven we ons inspannen voor herstel en behoud van de natuur, realistisch natuurbeleid en de versterking van biodiversiteit. Dat is ook van belang voor onze economie.

- Wij stimuleren een duurzame veehouderij. Belemmerende regelgeving voor het gebruik van duurzame energiebronnen schrappen we. Draagvlak en een goede balans tussen de belangen van de omgeving en de ondernemer zijn hierbij van groot belang.
- Agrarische ondernemers krijgen de ruimte om seizoenarbeiders te huisvesten. Dat is goed voor de ondernemer en beperkt overlast. Dit geldt ook voor andere sectoren, zoals seizoentoerisme en de maakindustrie. Hierbij wordt wel als voorwaarde gesteld dat de eigenaar van het pand verantwoordelijk is, indien er sprake is van overlast.

3. Waardevol samenleven

3.1. Waar liefdevolle zorg dichtbij huis is

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom willen we goede en liefdevolle zorg, waarbij onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dicht mogelijk bij huis wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan ons dagelijks leven en je in je eigen buurt goed oud kunt worden. Een buurt, waar je burens gemakkelijk kunt ontmoeten voor een gezellig praatje en waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen gemakkelijk naar de winkel kan gaan.

- Inwoners blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen buurt wonen. We zetten daarom in, op het bouwen van meer woningen waar je goed oud kunt worden en woonvormen waar ouderen bij elkaar kunnen wonen. Zo kun je met ondersteuning zelfstandig blijven wonen.
- Een vergunning voor het aanpassen van een woning moet snel verleend worden als het bijdraagt aan langer zelfstandig wonen. Daarom gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties om bestaande woningen voor deze doelgroepen aan te passen en investeren we in de bouw van nieuwe woningen voor ouderen en mensen met een beperking.
- Zorg moet voor iedereen betaalbaar blijven. Daarom kijken we kritisch of de hulp die we geven passend is.
- Wanneer zorg nodig is, moet die snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn.
- We vragen inwoners om de ondersteuning zoveel mogelijk zelf te regelen, zodat het past bij hun wensen. Dit is goed mogelijk met een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb).
- We ontzorgen onze mantelzorgers. Er blijft een centrale plek, waar mantelzorgers terecht kunnen met vragen en informatie.
- Welzijnsorganisaties onderhouden contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen. Daarbij zetten we vrijwilligers in en organiseren we logeermogelijkheden om lucht te brengen. Het moet mogelijk zijn om laagdrempelig en in de eigen buurt hulp te krijgen. Huisartsenpraktijken, buurthuizen en sociale wijkteams spelen hierbij een cruciale rol. Zo zorgen we voor basisondersteuning in het dagelijks leven.
- Als volwassenen, kinderen of gezinnen zwaardere hulp nodig hebben, helpen wij hen daarbij op weg. Hiervoor kunnen mensen terecht bij de praktijkondersteuners van de huisarts, huisartsen en sociale wijkteams. Zij wijzen hen door naar de juiste ondersteuning.
- Voormalig dak- en thuislozen en mensen met psychische problematiek hebben vaak moeite met het vinden van geschikte woonruimte. Hierdoor blijven zij langer in een instelling wonen dan nodig, waardoor er wachtlijsten ontstaan. We willen daarom meer zelfstandige woonvormen met ambulante begeleiding organiseren, zodat mensen eerder hun plek terugvinden in de samenleving.

3.2. Waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond opgroeien van hun kinderen. Wij helpen daarbij, door een gemeente te bieden waar kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hier kennen we onze jeugd het beste. Daar zijn we trots op en dat willen we graag behouden. Wanneer opgroeien niet gemakkelijk gaat en er jeugdzorg nodig is, bieden we hulp. Dat doen we het liefst zo dicht mogelijk bij huis, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Hierbij letten we goed op dat we niet onnodig stickers op onze kinderen plakken: niet iedereen die uniek is, heeft daar hulp bij nodig. Normaliseren noemen we dat. Maar nog niet alles in de jeugdzorg verloopt even goed. Er zijn flinke wachtlijsten voor hulp en dat moet zo snel mogelijk worden opgelost.

- Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg. Nog te vaak krijgen kinderen hulp voor zaken die horen bij normaal opgroeien of blijkt hulp niet effectief.
- Opgroeien gaat nu eenmaal niet zonder horten en stoten. Van ouders verwachten wij dan ook verantwoordelijkheid voor het gezond opgroeien van hun kinderen.
- Wanneer hulp wel nodig is, focussen we ons op normaliseren. We plakken niet onnodig stickers op en maken het niet zwaarder dan nodig. Het is niet de bedoeling dat kinderen die hulp krijgen, dit de rest van hun leven als last meedragen.
- Het voorkomen van hulp, preventie, is erg belangrijk. Zo voorkomen we dat we zwaardere hulp moeten bieden. Problemen bij kinderen en gezinnen proberen we daarom zo vroeg mogelijk te signaleren. Sociale wijkteams, huisartsen, scholen en sportclubs spelen hierin een belangrijke rol. Met hen gaan we in gesprek om te zorgen dat deze aanpak zo effectief mogelijk verloopt.
- We pakken de wachtlijsten in de jeugdzorg aan. Als kinderen extra hulp nodig hebben, moet dat mogelijk zijn zonder dat zij maandenlang moeten wachten. Dat geldt zowel voor reguliere als voor hoog-specialistische jeugdzorg.
- Ieder gezin heeft één hulpverlener als aanspreekpunt. Dat creëert vertrouwen en maakt dat hulp effectief gebod kan worden.
- De problemen van de kinderen hebben vaak te maken met schuldenproblematiek of gezondheidsproblemen van de ouders. Door niet alleen naar het kind te kijken maar naar het gehele gezin kunnen kinderen beter en effectiever geholpen worden.
- We zorgen voor de aanwezigheid van voldoende jeugdprofessionals bij de huisarts. Zij zijn bekend met regionale zorgorganisaties en de behoeften van ouders en kinderen. Zo voorkomen we onnodige doorverwijzingen naar te zware hulp.
- Het coronavirus heeft het belang van de mentale gezondheid extra benadrukt. Door met scholen en sportverenigingen al vroeg in te zetten op het weerbaar maken van de jeugd en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, kunnen veel problemen worden voorkomen.

3.3. Waar onderwijs een gelijke start biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de kans op een gelijke start en geeft ze kennis en vaardigheden mee, waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Ook leer je er wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen, maar de hele samenleving heeft er belang bij.

- Bij scholen die niet kunnen uitbreiden als gevolg van bestemmingsplannen e.d., wordt bekeken of uitbreiding toch mogelijk is door wijziging van dit bestemmingsplan.
- Alle scholen moeten een volledig kindcentrum kunnen bieden, dat wil zeggen: basisonderwijs, kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Eventuele problemen hierbij worden aangepakt en opgelost.
- Onderwijs moet van goede kwaliteit zijn. Schoolbesturen zijn hiervoor verantwoordelijk, maar met de gemeente als gesprekspartner. Als de kwaliteit van lesgeven onder druk staat, biedt de gemeente ondersteuning. Die rol pakt de gemeente ook als het gaat om het voorkomen van thuiszitters in het onderwijs.
- We vinden het belangrijk dat je zo vrij mogelijk kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente controleert daarom of scholen zich aan de wet houden; ouders kunnen hun kinderen, vanaf drie jaar oud, bij meerdere scholen aanmelden. We zijn tegen lotingssystemen of postcodebeleid.
- Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzalen of kinderdagverblijven.

- School is een veilige plek, waar kinderen zich thuis voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering van radicalisering, loverboys en/of huiselijk geweld.
- De overheid grijpt in als de vrijheid van onderwijs wordt misbruikt.
- School is een sociale ontmoetingsplaats. Daarom stimuleert de gemeente dat er ruimte in of nabij het schoolgebouw is die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, op het gebied van muziek, sport en cultuur. School- en sportgebouwen kunnen voor verschillende doelgroepen worden gebruikt.
- Het is van belang dat een school goed en veilig bereikbaar is. Daarom zorgen we voor een veilige toegang tot de school, met veilige wandel- en fietsroutes. Ook kijken we naar bijvoorbeeld kiss and ride parkeerplekken. Vervoer voor speciaal onderwijs wordt vergoed.
- Pesten is een veel voorkomend probleem onder jongeren, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In onze dorpen zetten we ons actief in voor het sluiten van een afspraken die pesten tegengaan en zullen voorkomen: het 'anti-pestent-pact'.

3.4. Waar we gezond zijn, sporten en bewegen

Sporten is ontzettend belangrijk. Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu onze samenleving steeds ouder wordt, is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Daarom werken we samen met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

- We zorgen voor voldoende plekken om buiten te kunnen spelen en sporten. Wanneer een sportveld plaats moet maken voor iets anders, willen we dat deze ruimte op een andere plek wordt gecompenseerd.
- Sporten is belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. Door te sporten worden we fitter, sluiten we vriendschappen en nemen we actiever deel aan de samenleving. Omdat sport op zoveel manieren een positieve invloed heeft op ons leven, is het logisch om sport in te zetten als hulpmiddel voor onze inwoners met wie het minder goed gaat. Daarom willen we dat sportclubs, het onderwijs en zorginstellingen nauw met elkaar samenwerken zodat zij problemen op tijd signaleren.
- Bij nieuwbouw, ontwikkelingen of groot onderhoud denken we na hoe onze openbare ruimte kan worden ingericht voor buitensport. We vragen daarbij actief aan onze inwoners om mee te denken.
- Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- Sport is toegankelijk voor ouderen en mensen met een beperking. De gemeente besteedt een vast gedeelte van de sportsubsidie aan deze groep inwoners. Om ouderen voldoende te laten bewegen, zorgen we voor wandelroutes met voldoende rustmogelijkheden.
- Sporten kan een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom financieel bij aan het sporten van kinderen, als hun ouders dit niet kunnen betalen.
- Waar het kan, zetten we sportaccommodaties zoveel mogelijk in voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.
- Sportevenementen zijn een manier om Sint-Michielsgestel op de kaart te zetten, te verbinden en mensen in beweging te krijgen. Daarom gaan we in actief in gesprek met organisaties van grotere sportevenementen om dit voor elkaar te krijgen.
- In ons sportbeleid geven we in het bijzonder aandacht aan gelijke kansen en de gelijke behandeling van al onze inwoners.

4. Veilige dorpen

4.1. Waar we veilig zijn en ons veilig voelen

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Zonder veiligheid, geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Sint-Michielsgestel veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Dat de dorpen niet alleen veilig zijn, maar eenieder zich ook veilig voelt. Maar veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom zorgt de gemeente, samen met inwoners en ondernemers, voor een veilige leefomgeving. Door met elkaar op te trekken gaan we overlast tegen. We pakken criminaliteit keihard aan en zetten alles op alles om herhaling te voorkomen.

- Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24 uur per dag beschikbaar zijn en dat de hulpdiensten op tijd zijn als je ze nodig hebt. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen. Ook overige hulpdiensten zijn goed bereikbaar en benaderbaar.
- In onze dorpen moet iedereen zichzelf kunnen zijn. Daarom pakken we discriminatie en geweld tegen LHBTI's keihard aan en zorgen we ervoor dat het doen van aangifte zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.
- Een app is soms handig, maar nooit de enige mogelijkheid om een melding te maken of aangifte te doen. Aangifte doen kan op het bureau, via internet of telefoon, maar ook via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langskomt.
- De politie en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zijn zichtbaar op straat, in buurten en vooral in het buitengebied. Extra boa's vergroten de zichtbaarheid van de handhaving en bestrijden de kleine (de politie de grote) criminaliteit. De kosten van handhaving worden zoveel mogelijk verhaald op diegenen die het veroorzaken.
- Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen, voegen daar iets extra's aan toe. De gemeente stimuleert de oprichting van buurtpreventieverenigingen en WhatsApp-groepen. Inwoners en wijkagenten werken daarbij samen.
- We vinden het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft en geweld is helemaal uit den boze. Zeker tegen onze hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten. Deze horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Hufters die dit wel doen pakken we hard aan.
- Goede beveiliging is de beste bescherming. Keurmerken zoals Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen helpen inwoners en ondernemers erbij hoe ze hun huis of bedrijf goed kunnen beveiligen tegen inbraak. De gemeente en politie promoten deze keurmerken.
- Overlast is een grote ergernis. De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden of overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren worden opgespoord en aangepakt. Overlastgevers zetten we sneller uit huis. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun en die van het lokaal gezag.

4.2. Waar criminaliteit wordt aangepakt

Mensen worden niet geboren als crimineel, maar glijden vaak af door een slechte opvoeding, verkeerde vrienden of een onveilige omgeving. Het is daarom belangrijk dat de gemeente bij de aanpak van criminaliteit, kiest voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- Om te voorkomen dat er herhaling van crimineel gedrag plaatsvindt, werken we samen met scholen om jongeren met een criminele achtergrond perspectief te bieden. Het leren meedoen in de samenleving voorkomt dat ze afglijden naar georganiseerde criminaliteit.
- Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning en witwaspraktijken. We weigeren een vergunning of trekken deze in als die misbruikt wordt voor het faciliteren van criminele activiteiten.
- Door zichtbare wijkagenten, die surveilleren, gaan we verloedering en overlast op straat en in wijken tegen. Overlastgevers worden permanent op de huid gezeten en gecontroleerd met een very irritating police aanpak. Onze boa's verdienen de juiste middelen om voor onze veiligheid te zorgen.
- De burgemeester heeft veel bevoegdheden, die hij kan gebruiken om Sint-Michielsgestel veiliger te maken. Wij willen dat hij deze ook daadwerkelijk gebruikt.
- Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit zoals WhatsApp fraude of phishing. Daarom investeren we in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, zodat ze weten waar ze aangifte kunnen doen van cybercrime.

5. Een gemeente die klaar staat voor de inwoners

5.1. Waar het belang van de inwoners voorop staat

De gemeente is er om problemen op te lossen. Het belang van de inwoners staat altijd voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit in het leven en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- Brieven en formulieren van de gemeente zijn voor iedereen begrijpelijk.
- De telefoonnummers van de gemeente worden opgenomen met “Gemeente Sint-Michielsgestel” in plaats van “MijnGemeenteDichtbij”.
- Ambtenaren mailen vanuit het domein “sint-michielsgestel.nl” met de bedrijven of de inwoners van onze gemeente.
- We vinden het normaal dat de gemeente de telefoon opneemt wanneer je belt met een vraag en er alles aan doet om je goed te helpen.
- De digitale dienstverlening van de gemeente is van goede kwaliteit. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt. We starten met het thuisbezorgen van producten, zoals paspoorten.
- Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en kent openingstijden buiten kantooruren voor zaken, die je niet digitaal kunt regelen. Bij vragen is het altijd mogelijk om een mens te spreken in plaats van een computer.
- De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up to date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over het lokaal bestuur, zoals de besteding van subsidies.
- De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit zoals identiteitsfraude tegen te gaan of te bestraffen.
- De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen met collega's in de omgeving als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.

5.2. Waar we onze krachten bundelen voor slimme oplossingen

Sint-Michielsgestel maken we met elkaar! We bundelen onze krachten en werken met plezier samen om de problemen op te lossen in onze eigen straat, buurt of wijk. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente slimme en creatieve initiatieven van inwoners en ondernemers aanmoedigt. Bij belangrijke besluiten worden onze inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken.

- Jongeren worden betrokken bij de gemeenteraad en besluitvorming door de instelling van een Jeugd(gemeente)raad naast de kinderburgemeester. Bij onderwerpen die jongeren raken, dient dit onderwerp ook besproken te worden in de Jeugdraad. De gemeenteraad ontvangt vervolgens een advies van de Jeugdraad.
- Democratie is niet alleen een kwestie van de gemeente, maar van alle inwoners. Daarom zullen de programma's van “ProDemos” actief onder de aandacht van onze scholen en verenigingen gebracht worden.
- Het enthousiasme van de samenleving benutten we zoveel mogelijk. Daarom zitten we initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen en denken we proactief mee bij een verenigings-, ondernemers- of duurzaamheidsloket.

- De gemeente biedt maximale ondersteuning voor (behoorlijk onderbouwde) maatschappelijke initiatieven. Als inwoners enthousiast en betrokken zijn en een onderwerp zelf willen aanpakken, zet de gemeente een stapje terug, faciliteert en maakt mogelijk. Ook als de gemeente het onderwerp zelf wellicht iets anders zou aanpakken. Afhankelijk van het initiatief, houdt de gemeente wel een vinger aan de pols.
- Bij het opstellen van nieuw beleid wordt iedereen, die dit direct raakt, betrokken. Daarbij creëert de gemeente vooraf duidelijke verwachtingen om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- Participatie betekent niet dat de grootste schreeuwers altijd gelijk krijgen. De gemeente heeft meer oog voor de 'stille meerderheid', die de gemeente niet altijd zo snel weet te vinden. Zo houden we balans bij het maken van keuzes.

5.3. Waar we verstandig met het geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners; daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De belasting houden we zo laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van belastinggeld.

- De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt.
- De woonlasten (zoals de OZB) blijven zo laag mogelijk.
- De gemeentelijke leges zijn zoveel mogelijk gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op inwoners afgewenteld worden.